

Nr 50.

Ankom till riksdagens kansli den 8 april 1924 kl. 2 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående avskrivning av visst av postsparbanksmedel felaktigt utbetalat belopp.

(4:de avd.)

Uti en till riksdagen den 7 mars 1924 avlåten proposition, nr 107, vilken för förberedande behandling hänvisats till statsutskottet, har Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva *dels* att det belopp om ettusen kronor, som enligt i propositionen lämnad redogörelse felaktigt utbetalats av postsparbankens medel, må i bankens räkenskaper avskrivas och att därigenom uppkommen förlust må påföras postsparbanksrörelsen; *dels ock* att Kungl. Maj:t skall äga att, när särskilda skäl därtill äro, eftergiva kronans rätt till ersättning för skada till följd av fel eller försummelse i tjänsten, som begås av tjänsteman vid de under kommunikationsdepartementet lydande affärsdrivande verken; dock att det belopp, som i varje särskilt fall högst må eftergivnas, ej må överstiga 5,000 kronor.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till återopade statsrådsprotokollet.

Angående förloppet av ifrågavarande utbetalning inhämtas av handlingarna i ärendet huvudsakligen följande.

Ägaren till postsparbanksmotboken nr 60,366 serien V., arbetaren Carl Ludvig Gustafsson, uppsade den 21 september 1920 vid postkontoret Norrköping 2 ett belopp av 1,651 kronor till utbetalning den 6 oktober 1920. Den posttjänsteman, som mottog och granskade uppsägningsblanketten med ledning av den företedda motboken, fann ej anledning till anmärkning utan avstämplade blanketten och insände densamma till postsparbanken. Den tjänsteman, som inom postsparbanken hade att granska den inkomna uppsägningen efter vederbörande konto, t. f. kontorsskrivaren Thyra von Scheven, iakttog ej, att enligt kontot behållningen å boken rätteligen uppgick till endast 651 kronor 95 öre, utan bemyndigade postkontoret Norrköping 2 att

den 6 oktober 1920 till sökanden utbetala det uppsagda beloppet, 1,651 kronor. Enligt ett nämnda dag dagtecknat kvitto, utskrivet med annan persons hjälp, men egenhändigt undertecknat av motbokens ägare, ovannämnde Gustafsson, har denne jämväl å postkontoret uppburit nämnda belopp. Beloppet blev ock avfört i nämnda postkontors räkenskaper såsom utbetalt. När felaktigheten vid eftergranskning av postsparbankens räkenskaper upptäcktes och Gustafsson till följd härav krävdes på det belopp av ettusen kronor, vilket han syntes hava uppburit för mycket, förklarade emellertid Gustafsson med bestämdhet, att han allenast mottagit 651 kronor. Sedan postsparbanken vid rådhusrätten i Norrköping yrkat åläggande för Gustafsson att återgälda nyssnämnda belopp, 1,000 kronor, förelades Gustafsson att i målet värja sig med ed och därvid betyga, att han den 6 oktober 1920 å nämnda motbok icke utbekommit mera än 651 kronor. Gustafsson gick eden, varefter rådhusrätten i avkunnad dom förklarade, att postsparbankens talan om återbekommande av ifrågavarande belopp icke kunde bifallas. Ej heller eljest har upplysning kunnat vinnas om vem som åtkommit beloppet, och någon utsikt att återbekomma beloppet från den, som obehörigen kan hava tillägnat sig detsamma, torde icke förefinnas.

Uppenbarligen har fröken von Scheven icke iakttagit nödig uppmärksamhet. Hon har också medgivit, att från hennes sida en felläsning förekommit, i det att hon icke observerat tusentalssiffran (1) i en tidigare uttagningspost. Fröken von Scheven framhåller såsom förklaring härtill, att denna tusentalssiffra varit så svag, att hon med sin något nedsatta synförmåga icke iakttagit densamma, helst dagerförhållandena i det bokföringsrum i vilket hon vid ifrågavarande tid varit placerad, icke varit tillfredsställande, något som enligt hennes mening visas av att samma post i samma konto förorsakat en annan expedient samma felläsning.

Billigheten synes kräva, att riksdagen lämnar sitt bifall till förevarande framställning om befrielse för den kvinnliga befattningshavare, varom här är fråga, från att ersätta den summa av 1,000 kronor, som genom vissa i ärendet angivna omständigheter obehörigen kommit att utbetalas från postsparbanken. Utskottet får alltså tillstyrka förslaget om att beloppet avskrivnes.

*Utskottets
yttrande.*

Vad åter angår det begärda bemyndigandet för Kungl. Maj:t att, när särskilda skäl därtill äro, eftergiva kronans rätt till ersättning för skada till följd av fel eller försummelse i tjänsten av tjänsteman vid kommunikationsverken har utskottet icke ansett tillräckliga skäl föreligga för att avhända riksdagen prövnings- och bestämmanderätten i dylika ärenden.

Utskottet hemställer alltså,

- a) att riksdagen må medgiva att det belopp om ettusen kronor, som å motboken nr 60,366 serien V felaktigt utbetalats av postsparbankens medel, må i bankens räkenskaper avskrivas och att därigenom uppkommen förlust må påföras postsparbanksrörelsen;

b) att Kungl. Maj:ts förevarande förslag, i vad det avser bemyndigande för Kungl. Maj:t att, när särskilda skäl därtill äro, eftergiva kronans rätt till ersättning för skada till följd av fel eller försummelse i tjänsten, som begås av tjänsteman vid de under kommunikationsdepartementet lydande affärsdrivande verken icke må av riksdagen bifallas.

Stockholm den 8 april 1924.

På statsutskottets vägnar:

S. H. KVARNZELIUS.

Reservation

av herrar *H. F. Lamm* och *A. Anderson* i Råstock, vilka ansett, att utskottets yttrande och förslag bort hava följande lydelse:

»Billigheten — — — — avskrivs.

Vad åter angår det begärda bemyndigandet för Kungl. Maj:t att, när särskilda skäl därtill äro, eftergiva kronans rätt till ersättning för skada till följd av fel eller försummelse i tjänsten av tjänsteman vid kommunikationsverken, har utskottet visserligen icke velat motsätta sig att ett dylikt bemyndigande lämnas, men har dock det belopp, som i varje särskilt fall högst må eftergivas, synts utskottet böra bestämmas till högst 2,000 kronor.

Utskottet hemställer sålunda,

att riksdagen må medgiva

a) — — — — —

b) att Kungl. Maj:t skall äga att, när särskilda skäl därtill äro, eftergiva kronans rätt till ersättning för skada till följd av fel eller försummelse i tjänsten, som begås av tjänsteman vid de under kommunikationsdepartementet lydande affärsdrivande verken; dock att det belopp, som i varje särskilt fall högst må eftergivas, ej må överstiga 2,000 kronor.»
